

SZÜLŐK LAPJA

ÚJ ISKOLA FELÉ

Jöjj el, szabadság! Te szülsz nekem rendet,
jó szóval oktasd, játszani is engedd
szép, komoly fiadat!

JÓZSEF ATTILA

Amikor én iskolába jártam...

Valamikor régen édesanyám kezdte így a mesét, gyerekkorából. Amikor én iskolába jártam... És most, amikor a szőke és barna, kis és nagy diákok serege megindul, áradva, az iskolák felé, eszembe jutnak a régi mesék. És eszembe jut saját diákkorom is.

Amikor én iskolába jártam! — Hogy féltünk, reszkettünk egy-egy szigorú tanár órája előtt. Mennyire más, külön világ volt az iskola, milyen más nyelven kellett beszélni ott, mint otthon, vagy egymás között. Hiszen nem voltunk éppen goromba, vagy neveletlen gyerekek, — de az iskolában más volt a hang. Valami idegenség, messzeség volt közöttünk és a tanítónéni, tanítóbácsi között.

És milyen unalmasak voltak az órák! Bocssáson meg a kedves jó tanítónéni, ha olvassa soraimat (hiszen szívből szerettem a jóságos teremtet), de mozdulatlanul ülni egész órán keresztül, hátrattett kezekkel, tétlenül végighallgatni egy csomó »rossz tanuló« keservesen unalmas vergődését — ez bizony lélekölő dolog volt. Csak a vidám futkosás a tízpercek alatt, meg a tanítónéni — szigorúságán is átesillanó — jó lelke nyújtott valami felüdülést.

Nézem, nézem a fürge gyereksereget. Milyen vidám az arcuk. Nem félnek. Nem unatkoznak az iskolában. Vajjon mi történt? Talán más az iskola, mint régen?

Igen, más. Sok minden változott azóta, »amikor én iskolába jártam«. Ma nem félnek a gyerekek az iskolától. Ma nem mozdulatlan kis szobrok ülnek az iskolapadokban. Izgatott zsongást hallasz, kedves szülőtársam, ha megállsz velem együtt lábbujj-hegyen egy-egy osztályterem ajtaja előtt. Benn valami lázas, mulatságos, de mégis nagyon komoly munka folyik, más, mint a »mi időnkben«. Ha beleskelődünk az ajtó résein, kipirult arcokat látunk, csoportokban összehajló fejeket, jövőmenést, esetleg a földön térdepelve, nagy kartonra rajzoló gyerekeket. — »Az önkormányzati ülésre kell mennem...« — »Vasutas tanfolyam lesz holnap...« — »Anyukám, a sportfelelős azt mondta...« — Így mesélnék az iskoláról a gyerekek.

Igen: új élet költözött az iskolák falai közé, és a régi viharvert falak csodálkozva merednek a nyiladozó új világra. Valami történt. Nemcsak a gyár, a föld, de az iskola is a miénk lett végre: miénk,

dolgozó embereké, és a mi gyerekeinké. És amint a nagy csoda megtörtént, mint a mesebeli Csipkerózsza, fölébredt mély álmából az iskola is. Új utakat keresnek a tanítók, új dolgokra tanítanak maguk a gyerekek is. Itt is, amott is kísérletezések, próbálkozások indulnak, hogy az iskola egyre közelebb kerüljön a gyerekekhez, az új, szabad magyar élethez.

Vannak tanítók, tanárok, akik már régóta érezték a béklyókat, amelyek között az iskola vergődött. Próbálkoztak új módszerekkel, szabadabb fegyelmezéssel. De mindez hiábavaló, szélmalom-harc volt. Az iskola nem újulhatott meg addig, amíg az egész társadalom gyökerestül át nem alakult. És most, amikor a nagy átalakulás bekövetkezett, lázas tevékenység, keresés, kísérletezés indult meg mindenfelé. Az új társadalomban az iskola is keresi a maga új, korszerű formáit.

Mai számunkban ezekből az új próbálkozásokból mutatunk be néhányat a szülőknek. Lássák, értsék meg — és szeressék ezeket a kísérleteket. Új iskola felé vezetnek, új, boldogabb társadalom felé.

Ismét munkaverseny indul az iskolában

Mindannyian, szülők és hivatásos nevelők, a legnagyobb elégedettséggel gondolunk vissza az elmúlt iskolai év utolsó hónapjaiban tapasztalt arra a pezsgő életre, amelyet a Pedagógusok Szakszervezete által meghirdetett centenáris munkaverseny teremtetett meg az iskolákban. Az inkább szellemi síkon érezhető eredmények igen értékes kiegészítői voltak a fizikai dolgozók teljesítményeinek, s az iskola és család nevelő-oktató munkájának minden részletterületére kiterjedtek. Döntő súllyal jelentkezett a közösségi érdekek szolgálásának akarata. Mennyiségi és minőségi tekintetben nagymértékben javult a közösségi munkába beleilleszkedő egyéni teljesítmények értéke. Megnőtt a munkafegyelem, a munkaszeretet, a munkalelkesedés és a munkásöntudat. Napról-napra ragyogó példákban jelentkeztek az önállóságra, gyakorlatiasságra nevelés eredményei stb. Végül — talán legnagyobb értéként — említhetjük meg azt, hogy ezzel a munkaversennyel tanuló, szülő és tanító-tanár teljes tervszerűséggel beállt a népi demokrácia szellemében országot építő más szektorok munkavonalába. Ennek egyik jelentős eredményeként a magyar

gyermek a társadalom érdeklődésének és megbecsülésének első helyére került, s rögtön utána következik a pedagógus.

Természetes, hogy ilyen nagyszerű eredmények elérése után az iskolai munkaversenyek további kifejlesztésének szükségessége közösségi és egyéni érdekként jelentkezett. Ennek felismerése arra készítette a Pedagógusok Szakszervezetének vezetőségét, hogy az elmúlt iskolai évben lefolyt munkaverseny eredményeinek kielemezése és tanulságainak levonása után a most megkezdett iskolai évre új munkaversenyt hirdessen. Ebben a munkaversenyben a szülőkre, illetve az iskolai szülői munkaközösségekre is komoly feladat vár, azért a szept. elsejével megindított II. centenáris munkaverseny feltételeit részletesebben ismertetjük.

A minősítés ezúttal nem pontozás alapján történik, hanem a helyi viszonyokat jól ismerő, helyi szakszervezeti bizottságok fogják az iskolákat és az iskolai munkában résztvevőket (tanulókat, szülőket és pedagógusokat) minősíteni és rangsorba állítani. Mindenki két szempontból vesz részt a versenyben: elsősorban a kollektív munkából veszi ki a részét, másodsorban egyéni teljesítményének fokozásával igyekszik felemelkedni. Mind a kollektív, mind az egyéni munka célja az iskolai és az iskolai munkára irányuló iskolán kívüli munka színvonalának emelése és demokratikus szellemű fejlesztése, az iskolai újjáépítés fokozottabb megvalósítása, a demokratikus társadalomnevelés és művelés. Ennek a célnak az elérése érdekében állapították meg a versenyfeladatokat, amelyek a következők:

1. *Demokratikus iskolai nevelő- és oktatómunka:* munkaversenyek szervezése az iskolai munkában; a diákönkormányzat, úttörőcsapat kifejlesztése, tanulókörök létesítése, iskolai kiállítások, vásárok rendezése, az ifjúságnak a demokratikus szervek munkájába való belevonása; iskolai ünnepélyek rendezése; a hároméves tervnépszerűsítése; az általános iskola gyakorlati problémáinak kimunkálása stb.

2. *A rendszeres iskolalátogatás megvalósítása:* a hiányzások és késések csökkentése; a szorgalmi idő növelése stb.

3. *Napközi otthon létesítése, fejlesztése:* a tervszerű munka megvalósítása; a nehézségek megvitatása és megoldása; úttörővezetők belevonása a nevelőmunkába; az otthon benépesítése, a tanulók csavargásának megakadályozása, a foglalkoztatottság fokozása, a tanulók közösségi viszonyának fejlesztése; az otthon korszerűsítése, csinosítása, virágosítása; a demokrácia élményé-tétele; az egyéni hajlamok érvényrejuttatása; a tanulmányi eredmény javítása stb.

4. *Az iskola újjáépítése:* az épület helyreállítása, csinosítása, egészségesebbé tétele; a környezet rendezése; a felszerelés kiegészítése, fejlesztése, játszótér és sportpálya fejlesztése; a szemléltetés eszközeinek gyűjtése és készítése, a »Dolgozók az Iskolákért« mozgalom szervezése stb.

5. *Demokratikus társadalomnevelés.* Itt más feladatokat kaptak a falusi és másokat a városi

nevelők, akik értékes országépítő munkát végezhetnek a különböző demokratikus ifjúsági és tömegszervezetekben, akciókban stb.

6. *A szakszervezeti élet fellendítése:* munkálkodás a szakszervezet társadalmi megmozdulásaiban, a szakszervezeti napok megtartásában, a nőmozgalom kifejlesztésében; részvétel a szakszervezeti iskolán, szemináriumok stb.

7. *Egyéni kezdeményezések, aktuális feladatok, különleges helyi problémák.*

A 18 pontból álló versenyszabályzat szerint a verseny 1948 szept. 1-től 1949 június 15-ig tart, s a részvétel nem kötelező. Irányítására a Pedagógusok Szakszervezetének keretében alakult legfőbb szerv az Országos Versenybizottság. Utasításának végrehajtására a helyi csoportokban (Budapesten kerületenként) helyi versenybizottságok alakulnak. A verseny állását időnként a versenybizottság kiértékeli, s a kiemelkedő eredményeket elért iskolák és nevelők kitüntetést kapnak. A verseny-munkák kiértékelését a versenybizottságok az iskolák igazgatói által vezetett versenynaplók adatai alapján végzik. A versenynaplóba minden tantestületi tag és szülő betekinthet.

A versenyre vonatkozó további tudnivalókat lapunkban rendszeresen közölni fogjuk.

Jó munkát kívánunk minden tanulónak, szülőnek és pedagógusnak!

n. o.

Az úttörő-vasutasok szolgálata

Egy hónapja közlekedik az úttörővasút, s mondhatjuk, befutott a közönség szívébe. Kicsinyek és nagyok egyformán szeretettel fordultak »arccal a vasút felé«, de az iskolai év közlekedtével aggodalmak merültek fel. A kis úttörő-vasutasok attól tartottak, hogy ha majd iskolába kell járniuk, le kell állnia a vasútnak; szülők és nevelők pedig féltő gondoskodással várták, nem vonja-e el őket túlságosan a vasút az iskolai munkától. Íme, néhány adat megnyugtatósá a gyakorlatból:

A délelőtti szolgálatot teljesítő pajtásokat reggel 7-30 órakor Mávaút-gépkocsin szállítják az Oktogon-térről a hegyre; tízóraít és ebédet kapnak, úttörő foglalkoztatáson vesznek részt; a délutáni csoport uzsonnát kap és este 20-45 órakor érkezik vissza az Oktogon-térre.

Akit délelőtti szolgálatra osztanak be, a tankerületi főigazgató engedélyével egész napra, a délutániak pedig 12 órától a tanítás látogatása alól fel vannak mentve. Szeptember közepétől legfeljebb tíznaponként jut délutáni és 15 naponként délelőtti szolgálat egy gyermekre. Ez a szám állandóan javul s mind ritkábban kerülnek szolgálatba.

A vasutasok kiképzése állandóan tovább folyik. Hathetes elméleti és kéthetes gyakorlati kiképzésből áll egy tanfolyam. Az elfoglaltság hetenként háromszor két óra, az iskolai munka figyelembevételével.

Jelentkezhet minden 12—14 év közötti jó úttörő, aki jó tanuló is.

Az úttörővasutasoknak legkomolyabb elhatározása, hogy megmutatják: nem hiába épült a vasút. Megtanulták, hogy nemcsak a vasutat, hanem a munkát is szeretni és megbecsülni kell. Ők is résztvesznek a jótanulási versenyben és úttörőkhöz illően, egymást segítve dolgoznak »jótanulással előre hazánkért«.

CSOPORTMUNKA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Szeptember. Megnyíltak az iskolák. Kezdődik a munka.

A természetben megújuló vetés, fejlődés, aratás csodás misztikuma minden évben a szemünk előtt játszódik le. Mi, nevelők vagyunk a magvetők. Mi készítjük elő a talajt, vetjük bele a magot, mi ápoljuk, gondozzuk és a termést év végén látszólag learatjuk ugyan, de tulajdonképpen — az évelő növényekhez hasonlóan — kis növendékeink az igazi termést majd csak életük további folyamán érlelik meg.

Kezdődik a munka... De ahogyan ma más módon és más eszközökkel folyik a termelés, mint régen, úgy a pedagógiában sem állhatunk meg, sőt éppen napjainkban van hatalmas fejlődés és változás. Persze, ez nem történhetik egyik percről a másikra, de a folyamat már megindult.

Kukkantsunk most be egy ilyen modern pedagógiai műhelybe. Ejnye, ejnye, mi ez? Amint éppen beakarunk nyitni, valami megállít egy pillanatra. Az ajtó előtt állva, nem halálos csend fogad bennünket, sem a tanító hangja vagy egy tanuló esetleg dadogó vagy jó felelete, hanem valami zsongás. Igen! Ahogyan minden műhelynek jellegzetes zaja van, amelyről felismerhetjük, esetleg csak hallás alapján is, úgy a modern pedagógia műhelyének is megvan a munkáját kísérő, jellegzetes zenéje.

Ma már nem tartunk ott, hogy az osztályterem csupán »előadóterem«, ahol a tanító előadása alapján a gyermek befogadja a tudnivalókat, esetleg írásban vagy szóban beszámol róla. Műhely ez a terem; a szónak igazi értelmében a tudás műhelye.

Lépjünk csak be és lássunk! Rögtön szemünkbe ötlík valami. Hol a sok pad? A pad és iskola eddig elválaszthatatlan fogalom volt. Most csinos asztalokat látunk és körülöttük kipirult arcokat, lázas izgalommal. Közöttük sétál a tanító. Hol egyik, hol másik asztalnál hajol le vagy válaszol a kérdésekre. Mi ez? De nézzünk csak jobban körül. Mit látunk? A négy-négy buksi fej mi fölé hajol olyan szorgalmasan? Számtani feladatot oldanak meg.

— Évi, ezt valóban így kell csinálni?

— Én már elkészítettem.

— Várj csak, az én példám is rögtön kész! Majd összehasonlítjuk.

S a kérdezett belefog a magyarázatba. A tanítónéni meg-megáll az asztal mellett, csendesen figyel, ellenőriz. A kíváncsi látogató álmélkodva teszi fel a kérdést újra:

— Mi ez?

— Csoportmunka! — mint varázsszó hallatszik a válasz.

Időnként vannak fogalmak, amelyeket szárnyra kap a hír. Ilyen most ez a pedagógiai fogalom.

Varázsszó. De ne csak így felületesen vegyünk tudomást róla, hanem nézzük, mit rejt magában és miért olyan időszerű.

Az általános iskola két nagy problémáját szeretnők vele megoldani. E két feladat a csendesfoglalkozások kérdése az osztatlan iskolákban, s ez különösen az alsó négy osztály problémája, azután a felső osztályok nagy kérdőjele: a tehetségesebb gyermekanyag ideális foglalkoztatása, egy osztály keretén belül. Mindkettőre a csoportmunkamódszer kidolgozása, magyar viszonyokhoz alkalmazása ad majd megnyugtató megoldást. Az alsó tagozat vidéken továbbra is a legtöbb helyen osztatlan vagy részben osztott marad. Milyen előny ilyenkor a csoportmunka? Míg a tanító a másik osztállyal vagy osztályokkal foglalkozik, a csendesfoglalkozásra kényszerített tanulónak sem kell ezután gépies másolást végezniök vagy csendben, már tárgyalt olvasmányt olvasniök gyakorlás céljából. A csoportmunka a továbbhaladást biztosítja s azt, hogy az osztályösszevonások következtében előállott kevesebb, ténylegesen tanított óraszám az ilyen aktív csendesfoglalkoztatásokkal felemelhető annyira, mintha teljesen osztott osztály lenne. A felső tagozatban pedig a már előbb említett problémát úgy oldja meg, hogy a különböző értelmi fokon álló gyermekeket saját képességeiknek megfelelően foglalkoztatja. Vegyünk pl. egy számtanórát. Már tárgyalt anyag gyakorlása a cél. Eddig az órán néhány példa megoldása szerepelt, s ha véletlenül nem éppen számtankedvelő gyermekek feleltek, az volt a helyzet, hogy az osztály tanulóinak nagy része régen megoldotta volna már nemcsak a feladatot, hanem másokat is, másik része az anyagnak valamivel nehezebb alkalmazását is elvégezte volna. De az osztály tanulóinak nem elhanyagolható töredékét teszik a nehezebb felfogásúak, akiknek még további egyszerű példákra kellene és lehetne eljutniök a biztosabb megértéshez és tudáshoz. Mi a helyzet ebben az esetben a csoportmunkánál? Az osztályt, csoportoknak megfelelően, csoportos példákkal látjuk el. Az elsőnek említett csoport vagy csoportok nekik megfelelően több vagy nehezebb példát kapnak. A közepesek szintén értelmi képességeiknek megfelelő megoldási feladatokat kapnak, a nehezebben haladókat pedig sok, egyszerűbb példán át próbáljuk felemelni, előbbrevinni. Így ezekkel a tanító is nyugodtabban foglalkozhat. A csoportok beosztása nem állandó.

Ne gondoljuk, hogy csak begyakorlásra való a csoportmunka. Új anyagot is nyújtunk vele. Csoportosan végzik az anyaggyűjtést, s egy-két órai munka után, együttes órán jön az eredmény összeállítás, a végzett munka közös feldolgozása, megbeszélése. Micsoda boldogság az ilyen kutató, gyűjtőmunka! Az alkotás öröme, a kutatás láza, a siker által felidézett érzések olyan pótolhatatlan

nevelői értékek, amelyek nemcsak a tudást emelik fokozottabban a csupán befogadott tudásanyaggal szemben, hanem az életre, a további művelődésre is jobban ösztönöznek, s így a műveltség emelkedését feltétlenül maguk után vonják. Milyen fontos az, hogy eljussanak a tömegek odáig: az iskolakapu becsukódása után nem fejeződött be minden.

S milyen feladatot ró ez a módszer a nevelőre? Mást, mint eddig! Kötetlenebb formát kap a tanítás, amely azonban nem fajulhat fegyelmezetlenséggé. A tanítónak le kell szállnia a sokszor olyan magas, távoli emelvénnyről; a gyermekek között kell állnia, s nem előttük előadva. Az észrevétlen, háttérben irányító szerepét kell betöltenie. Tudjon észrevétlen maradni; ha kell, hagyja érvényesülni azt, akit neki kell emberré nevelnie, tanítania és korunk szédületesen haladó világába behelyezni. A csoportmunkákra otthon készüljön már, ott legyen jó pedagógus. Jó csoportmunkákat elkészíteni nem egyszerű feladat, de az egyszer megoldott problémák után könnyű a munka. Minden tantárgynak meg kell találnunk az így cselekvő munkára készítő csoportmunka-megoldását, kipróbálnunk, javítanunk, változtatnunk kell a tapasztalatok alapján rajtuk.

Ha azután egy jól előkészített, átgondolt, feldolgozott ilyen órán a háttérben, az irányító szerepében állunk tanítványaink között s igyekvő munkájukat figyeljük, látjuk csillogó szemeket, felmerül bennünk Arany verssora:

»Csillogó szem, mosolygó ajk, ez az, amit szívem óhajt.«

Igen! Ezt óhajtjuk mi, nevelők! Vidám, jókedvű, dolgos nemzedéket akarunk nevelni!

Barnabás Edit

Képek és arcok az iskolából

Andris. Az osztály kedvence.

Egyik nap feltűnt, mennyit vesződik a szemébe lógó fürtjeivel. Megkérdeztem:

— Miért nem kéred anyukát, hogy tegyen a hajadba csattot?

Epésen szólt bele hátulról a kis Irénke:

— Le kell azt a haját kopaszra vágni!

Andris sértett férfiúi önérzettel fordult Irénke felé:

— Tudod, milyen buta asszony lesz belőled?!

Angela.

*

Magyarul: »Angyalka«, de az angyalkák huncut fajtájából való. Egyenesen ül a padban, s látszólag nagyon figyel. De Balázs Marika, aki előtte ül, hirtelen felugrik:

— Ica néni, tessék rászólni Angelára, mert mindig a padomra teszi a lábát!

Egyszer nem írta meg a leckét. Azzal indokolta, hogy moziban volt. Ezért meg kellett szídnom. Észrevettem, hogy a fél arca dagadt. Megsajnáltam. Szegénykének talán a foga fájt, és én szídom! De hirtelenül gyanússá vált a »daganata«.

— Angela, mi van a szádban?

Kinyitja. Egy fél alma! A világoskék szemek ártatlanul rebbennek felém, s mégvesztegetően fodroznak feje körül a szőke fürtöcskék.

VERA INBER: Bölcsődal

Medvetalpon jár az éjjel,
Minden nesz kihál.
Sírás illik a babához,
Mamához a dal.

Csunya álom, hess el innen,
Látod: altatom
Az én édes kisbabámat,
Pici magzatom.

Szél kering az ablakon túl,
Hold ragyog le rá,
Fényes csillag, öt az ága,
Mosolyog alá.

Kisfiúból nagy legény lesz,
Gyorsan szalad ám.
Anyja vette piros kendő
Lobog a nyakán.

Évek futnak, dobpergés sem
Olyan szapora,
Hó is olvad, szálldos is már
Az utak pora.

Vállra kapja, mint egy zsákot
Sorsát a komoly,
Szürkeszemű, pelyhesállú
Nyalka komszomol.

De ma csöndben fekszel itt még,
Alszol itt nekem,
Szürkeszemű kisfiacsám,
Kicsi gyerekem.

Levelére tarka bélyeg,
Nem is egy kerül.
Fényképet küld, ajándékot
Fiam meszirül.

Hazaruccan nagy hajóján,
S már viszi az ár.
Tenger illik a fiúhoz,
S ki anya — vár!

Telnek évek, mulnak évek.
Feje csupa dér.
»Pihennék már«, szól a szíve
S nyugovóra tér.

Örökös nagy nyugovóra
Domborul a sír.
Hegyen-völgyön átrepülve
Száll a, száll a hír.

Mint papírja, olyan sápadt
Fia arca ma:
Gyászos ének csendül ajkán.
Alszik a mama.

Ámde most még minden máskép,
Megfordítva van:
Alszik ő s az anya szíve
Szól dalaiban.

Medvetalpon jár az éjjel,
Minden nesz kihál.
Sírás illik a babához,
Mamához a dal.

Fordította: GÁSPÁR ENDRE

Házasság egy óbudai iskolában

Úgy érezzük, nem hagyhatjuk szó nélkül azt a szülői beszélgetést, amely az egyik óbudai általános iskola tanévnyitói szülői munkaközösségi értekezlete után elhangzott.

A szülők egy csoportja körülvette a IV. osztály tanítóját. A szülők között olyanok is álltak, akiknek gyermeke nem járt még abba az iskolába. Udvarias, kedveskedő kérdésekkel érdeklődtek, hogyan telt el a szünet, kipihente-e magát a tanító stb.

Közben a hátrább került Simonné hamiskás incselkedéssel kissé hangosabban vágott a kérdések özönébe:

— Tanító úr, arról is tessék nyilatkozni, hogyan leszünk a házassággal?

Az új szülők gratuláló mozdulatokra készülődtek.

— Óh, nem is tudtam, hogy most tetszik nőszülni — igyekezett közelebb jutni a gyűrűből az egyik új szülő.

— Egy évvel ezelőtt már megtörtént! — válaszolt a tanító, cinkos mosolyt küldve a gyűrű szélén kunogó Simonnéhoz.

— Válás lesz talán, tanító úr? — kérdezte fokozott kíváncsisággal.

— Eszem ágában sincsen! Sőt, még szorosabbra akarom fűzni a frigyet! — rejtélyeskedett széles jókedvvel.

A régi szülők már leplezetlenül nevettek, miközben a kérdező egyre nagyobb zavarba jött.

Simonné hangja erélyeskedte túl a kacagást:

— Ne haragudjék, kedves asszonyom, hogy kérdései felderítettek bennünket, régi szülőket. Nem magán nevetünk. Az csalta ki belőlünk a jó kedvet, hogy én a mult iskolai év tolvajnyelvén intéztem kérdést a tanító úrhoz, aminek ön nem értette a jelentését. De magát is beleavatjuk titkunkba.

— A »házasság« szó a mi körünkben... — vetette közbe a tanító.

— Bocsánat, tanító úr, engedje meg, hogy én magyarázzam el! — kapta el a szót Simonné.

— Kérem, örömmel átengedem! — vonult vissza a tanító.

— Szóval — folytatta Simonné —, a »házasság« nálunk tavaly azt jelentette, hogy az osztály-önkormányzat és a Szülői Munkaközösség szövetséget kötött a közös munkára. Azt akartam megtudni, hogy az idén is így lesz-e, ezért használtam tréfásan a házasság kifejezést.

— Igazán röstelkedem! — védekezett a kíváncsiskodó új szülő.

— Ne okozzon ez gondot, asszonyom! — vigasztalta engesztelően a tanító. — Ellenben nagyon

szeretném, ha ez a kis félreértés indítékot adna önnek a munkánkba való bekapcsolódásra, hogy még inkább megvalósíthassuk a »házasság« célkitűzéseit.

— Én szívesen vállalom valamilyen munkát, de meg kell mondanom, nem helyeslem, hogy a Szülői Munkaközösség beleavatkozik a tanulók önkormányzatának dolgaiba! — szólt az új szülő, Baloghné.

— Miért? — kérdezték többen.

— Mert mindkét közösségnek más a feladata, s az önkormányzat a tanulóké, a Szülői Munkaközösség pedig a felnőtteké.

— Kedves Baloghné! — szólt közbe a tanító.

— Rá kell mutatnom téves nézetére. Mire való az iskolai diákönkormányzat? Nem más, mint nevelési módszeres keret, amelyben a tanuló megismeri a közösségi élet alapelemeit, meggyőződik azok helyességéről, s ezek alkalmazásával élménnyé válik iskolai élete. Már az általános iskola I. osztályától kezdve él a közösségi élet szabályai szerint, abban tájékozódik, megszokja s amikor azután elszakad az iskolától, otthonosan illeszkedik bele a demokratikus társadalom közösségi munkarendjébe. Ezt a feladatot csak az iskola — az osztályönkormányzatot magára hagyva — megoldani nem tudja. Ki támogathatja legjobban törekvéseiben gyermekét, ha nem a szülő? Ennél a pontnál kapcsolódik szorosan egybe a Szülői Munkaközösség és a tanulók önkormányzatának munkája. Ebből a meglátásból következik, hogy ennek a két új közösségi szervnek igenis frigyre kell lépnie, mert nem különböznek a céljaik.

— Szeretném tényekkel is alátámasztani tanító úr szavait! — ragadta el a szót Simonné, aki a Szülői Munkaközösség elnöke volt. — Kiemelek néhány esetet a mult év történetéből kedves új szülőtársam meggyőzésére, hogy belássa: a két demokratikus iskolai szervezet együttműködése nemcsak lehetséges, szükséges, de egyenesen kikerülhetetlen. Én is úgy csöppentem bele, hogy észre sem vettem. Csak akkor ocsudtam tudatára, amikor már együtt dolgoztam a fiúkkal. A dolog ott kezdődött, hogy a tanító úr év elején az osztályban megszervezte a »Múzeumbizottságot«. Azokban a napokban arra lettem figyelmes, hogy a különben lassú mozgású, kényelmes fiam jár-kelel a lakásban, kutat, keres, felforgatja a szekrényt, fiókokat; a padlásra oson. Rongyokat, képeket, gombokat, szögeket és sok mindent összehalmoz, azután rendezget, szabdal, ragaszt. Mindezt lázasan végzi. Felborította a házirendet. Ezt már szó nélkül nem hagyhattam.

— Mire való mindez, fiam? — kérdeztem.

Munka közben odavetette, hogy »Múzeumbizottság... gyűjtögetés... munkaverseny« és hát ő sem akar utolsó lenni.

— Jó, jó — feleltem —, de azért nem kell ilyen zűrzavart csinálni e miatt itthon.

Ivassd és terjeszd a Szülők Lapját!

— Azután jöttek új barátok, tele zsebekkel, papírba csomagolt, féltve őrzött lim-lomokkal, suttogva beszélgettek.

— Eleinte még örültem is ennek a nyüzsgő életnek, mert azt láttam, hogy fiam tartózkodó, magányt kedvelő, félős természete gyökeresen megváltozott. Igen örültem, de csak addig, míg egy alkalommal az uramnak fekete ünneplőruháját kellett felvennie s amikor a mellényét vette magára, megdöbbenve látjuk, hogy oldalt az alsó széléből ki van kanyarítva egy darab.

Rettenetes gyanúm támadt! Ez csak a fiam lehetett! Majd adok neked Múzeumbizottságot!

A vállatásnál hamar kiderült, hogy textilgyűjteményéből éppen az a minőségű és színű anyag hiányzott még; azért vágta le a mellényből, mert azt a kabát úgy is eltakarja.

Felindulásomban a gyermeknek akartam rontani, de az a gondolat villant át bennem, hogy a fiamnak és annak a Múzeumbizottságnak van mégis igaza: munkáról, céltudatos munkáról van itt szó, és én, az anya, ebben a munkában nem segítettem. Ezért esett áldozatul a mellény.

Még aznap délután elmentem fiammal egy ismerős szabóhoz, és megkértem, engedje meg, hogy a hulladékanyagokból böngészhessem. Ettől kezdve magam is gyűjtöttem.

— Én hasonlóképpen jártam a fiammal! — szólt közbe Kovácsné. — Neki meg a színesüveg-sorozatából pontosan az a színű hiányzott, amilyen színe a »véletlenül« elejtett legszebb vázánknak volt.

— Ebbe a kis rongy- és hulladéküveg-gyűjtésbe igazán kár beleavatkozniok a szülőknek! — vetette ellen Balogné.

— Csináltunk mi ezeknél nagyobb dolgokat is! — válaszolt éppen Simonné.

— Itt van a tanterem szobaszínűre festése, az ajtók, ablakok mázolása. A bizottság találta ki ezeket a munkákat, és minket, szülőket készítettek az anyagi fedezetre. A gyűjtemények és szemléltetőképek elhelyezésére kieszelték körbe a falakra a vas-huzalokat. És ki szerezte volna be részükre, ha nem mi, a Szülők Munkaközössége? De továbbmegyek! Karácsonyra az önkormányzat ruhaneművel akarta jutalmazni az osztály közösségi munkájában legtöbb résztvevőket és szegény társaikat. Felkutatták a szülők útján a forrást, és textilhulladékokból készítettünk meleg alsóneműt, sálakat, zsebkendőket.

— Ne feledkezzünk meg a mosdótálról, törülközőkről, szappanról, cipőtisztító szerekről, ruha-kefékről, amiket a fiúk gyűjtöttek tőlünk, szülőktől a tisztasági versenyhez! — lelkesült az eddig hallgatag Bálintné.

— Na és azt a sok vágott és cserepes virágot, zöldet az önkormányzat vezetőségének örökös kívánságára kik küldözgették a mindig szép tanterembe? Mi, szülők! — élénkült fel Faragó Gabi nagymamája.

— Ezek az asszonyok a »tanulmányi versenyt« és a »szép beszéd« versenyt nem is említik! — szólt közbe mély hanggal Gévai Feri papája. — Pedig én azon izgultam év végéig a legjobban... Nem hiába tűnődünk el naponta a nehéz számtanpéldákon és készítettünk sokszor 8—10 példát többletmunkára, de Feri szép jutalmat is kapott: töltőtollat és egy könyvet. Igaz, nemcsak a többletmunkáért kapta, hanem a közös osztálymunkában részvételéért is. Ha én nem érdeklődöm és ellenőrzöm, talán lelohadt volna a versenykedve.

— Nagyon helyesen tette, Gévai úr, hogy a munkakedvet ébrentartotta fiában! — kapcsolódott a beszélgetésbe az osztály vezetője. — Amikor az önkormányzat kihirdette a munkaversenyt, rögtön arra is gondoltak a tanulók, hogy a nyerteseket jutalmazni kell, ahogyan a felnőtt dolgozók közül a kiemelkedő munkateljesítményeket elérő élmunkásokat kitüntetik és jutalmazzák.

— Most ismét a Szülői Munkaközösséget vették igénybe a fiúk! — vetett jelentős pillantást a tények pergőtüzében puhuló Balognéra a tanító. — És a szegény szülők zsebe ismét megnyílván...

— 26 darab értékes tárgyat fettek le a tanító úr asztalára a munkaverseny győztesének jutalmazására! — sietett büszkélkedni Simonné.

— Bizony, így történt ez, kedves Balogné, az elmúlt iskolai évben! — erősítette az osztályvezető. — A most meginduló iskolai évben is így lesz, mert mi ezt a »házasságot« szerencsésnek tartjuk a gyermek jövője és a népi örök demokráciájának izmosodása érdekében.

Szabó Jenő

Versenyszerhívás

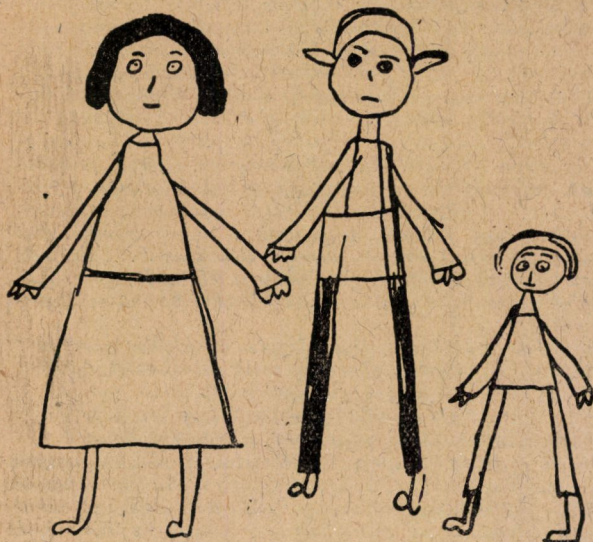
A fővárosi Szülői Munkaközösség a Szülők Lapja terjesztése érdekében versenyre hívja fel a főváros kerületi Szülői Munkaközösségeit.

Az iskolák államosítása folytán a nevelés egységesebb lett. Ennek az egységes, demokratikus nevelésnek irányelveit akarjuk a szülők között minél szélesebb körben ismertetni és népszerűsíteni. A Szülők Lapja hivatott arra, hogy iskolai és nevelésügyi kérdésekben a szülőknek tanácsadója legyen, tájékoztassa őket a főváros iskolai életének eseményeiről és az egyes iskolai Szülői Munkaközösségek elért eredményeiről, így szorosabbra fűzze az iskola és a szülők kapcsolatát.

A verseny közvetlen célja a lap példányszámának jelentős felemelése, ami lehetővé fogja tenni, hogy szebb kivitelben, színesebb tartalommal és illusztrációkkal kerüljön az olvasók kezébe, az eddigi 60 filléres ár fenntartása mellett. A verseny győztese az a kerület, iskola, illetve osztály, amely a tanulók létszámához viszonyítva, 1949 március 31-ig a Szülők Lapjából a legtöbb példányszámot adja el. Az arányszám megállapításánál az egyes iskolák szociális helyzetét is figyelembe fogjuk venni. A verseny részletes feltételeit az egyes iskolák Szülői Munkaközössége a kerületi Szülői Munkaközösségek útján fogják megkapni.

Rajzol a gyermekem...

Kicsi gyerek, nagy gyerek nagyon szeret rajzolni. A kicsi, alig pár esztendő, összefirkál mindent, ami a kezéig ér, a nagyobb már »valamit« rajzol: embert, házat, napot, fát, fura ákom-bákom vonalakkal, s ha »színes« vagy festék jut a kezébe, örömmel »mázol« teli mindent, csupa »hupi pirossal«, kacagó sárgával, élénk kékkel-zölddel. Buzgón hajolnak munkájuk fölé a kis emberkék, nagy igyekezettel forgatják a papirost jobbra-balra. A nagy izgalomban talán még nyelvecskájukat is kinyújtják: csudamód élvezik, amit csinálnak. Így aztán olyan képecskék kerekednek ki kezecskéjük alól, hogy öröm nézni.

A szülők egy része »örül« is annak, ha »ezt« látja. Talán művész lesz a gyerekből! Másik része bosszankodik: — Micsoda értelmetlen dolog ez! Hiszen rá sem lehet ismerni, mi akar ez lenni. Ki látott már zöld embert, meg kék lovat! Kár a papirosért! Hagyd abba, csinálj valami szebbet, színezd ki a »kifestőkönyv« képeit, másold ki a könyvből egy »képet«. Majd én megmutatom neked, hogyan kell kutyát, villamost rajzolni.

Vajjon kinek van igaza? Annak a szülőnek-e, aki ábrándokat sző gyermeke jövője felől, vagy annak, aki összeszidja gyermekét, eltereli »attól«, amit magától, »öszönösen« csinál a maga gyermeki észjárása szerint? Egyik szülőnek sincsen igaza! Hiszen az, amit a gyermek csinál, akármilyen szép, még nem művészet a szó komoly értelmében, s hogy művész lesz-e valaha a gyerekből, ki tudná megmondani? Talán minden tízezeredik gyermek lesz művész, s olyan sok és bonyolult feltétele van annak, hogy hiba lenne, ha a szülők önmagukat áltatva s a gyermekük alá lovat adva, művészcesemetét látnának minden ügyes és tehetséges gyermekben. De éppen olyan hiba — ha nem még nagyobb — az, ha a szülő meg nem értéssel, szidással elkedvetleníti a gyermekét. Hadd firkáljon-mázoljon a gyerek minél többet! A legnagyobb hiba azonban az, ha a szülő, nem értve a dologhoz, irányítónak akar beavatkozni a gyermek munkájába, mintát ad a kezébe, vagy megmutatja, hogyan rajzoljon. Rajzoljon-fessen csak a gyermek úgy, ahogyan az »ösztöne« diktálja, inkább magára hagyatva, mintsem megzavarva a természetes kifejezési formájában.

A gyermeknek ugyanis a rajzolás éppen olyan természetes kifejezési formája, mint a beszéd. A rajzolás a gyermeknek második anyanyelve! Beszél és sokat mond vele a gyermek. Elmondja a maga véleményét a látható világ gazdag formakincséről, a felfedezés kapkodó örömeivel tölti be a papirost, és kiszínezi azt képzelete merész csapongásával.

Mennyivel gazdagabb a gyermek lelke, — minden fejletlensége ellenére is — mint a felnőtteké! Mi, felnőttek, azt, amit a világról tudunk, 90%-ban szemünkön át ismertük meg. De bennünk, felnőttekben jórészt már józan fogalmakká szürkült minden, elvesztettük az első érzéki megismerés, a látás, tapintás közvetlenségének átütő erejét, elvesztettük a képzeletnek, minden igazi alkotó munkának a lendületét. Szavakkal törjük kerékbe azt is, aminek kifejezésére a beszédnél sokkal alkalmasabb eszköz a rajz. Mert a rajzolás nemcsak »művészet«, hanem a legtermészetesebb közhasználati kifejező eszköz is lehetne mindenki számára s minden életpályán. A gyermekben még természetből megvan csirájában az emberi teljesség, az, amelyikben a beszéd-műveltség mellett a látás műveltsége, az egyszerű befogadó látás mellett a látottak alakításának ereje is egyenrangú tényezők.

Erről van szó! Demokráciánk kiépítésében teljes értékű emberekre van szükségünk, olyanokra, akik nemcsak az elvont gondolkodás világában iskoláztak, hanem a formák, szerkezetek világában, a térbeli viszonyok felismerésében is járatosak, akikben az érzéki megismerés friss erőben marad, akikben kifejlődhetett a képzelet és a véleményalkítás bátorsága az érzékelhető valósággal szemben. Akik ezért nem egy beszajkózott módszer szerint tanultak meg csupán rajzolni, hanem megszokták, hogy saját fejükkel tudjanak formákban is »gondolkodni«, tudjanak újítók, építők lenni, hogy társadalmunkat, iparunkat cselekvően alakíthassák.

A szülők tehát, ha örülnek annak, hogy gyermekük szívet rajzolni, ne egy kis »művészt« lássanak benne. Ha »tehetséges« a gyermek, az nemcsak a »művészi« tehetség jele lehet, hanem elsősorban annak a jele, hogy a gyermekben egészségesen él a teljes értékű ember csirája, cselekvő természetű, önálló képzeletű. S mindez valóban olyan érték, aminek joggal örülhet a boldog szülő. De ha így áll a dolog, helyes-e, ha a szülők másik része eltiltja a gyermeket a firkálástól-mázolástól, a későbbi jobb munkák előfokától; helyes-e némaságra kényszeríteni a gyermeket azzal, hogy elveszük kedvét, nem értjük meg, ami a kis lelkében alakul, lemosolyogjuk, megszüdjük fölényesen?

Ellenkezőleg! Adjunk meg minden lehetőséget a gyermeknek, hogy kiélhesse magát a rajzolásban-festésben. Adjunk minél több papirost a gyermeknek. Nem kell neki valami drága, szép rajzpapír. Minden darabka, eldobásra szánt papírnak is örülni fog. Adjunk ceruzát, s ha tehettük, »színes« vagy festéket. Szeretettel biztassuk, örüljünk vele együtt, dicsérjük meg, még akkor is, ha nem értjük a rajzát. Gondoljunk arra, milyen tiszta szülői örömmel tudunk örülni az első gügyögésnek, pedig azt sem értettük meg. A firkálás a gügyögésnek-csacsogásnak felel meg. Azzal gyakorolja, fejleszti önmagát: képet alkot s — magát alakítja.

Azt mondhatná erre valaki, hogy igen ám, de hiszen az anyanyelvbeszédre is otthon, a családban tanítják meg legelőször a gyermeket. Miért hagyjuk hát magára, mért nem taníthatja maga a szülő a rajzolás nyelvére is? S valóban úgy van! A gyermek gyakran fordul a szüleihez:

— Anyú, hogyan kell cicát rajzolni? Apú, rajzolj nekem embert!

De a szülők — kevés kivételtől eltekintve — maguk sem tudnak rajzolni. S akik tudnak, azok sem értik azt a rajzi mese-nyelvet, ahogyan a gyermek beszél a rajzában. Megvan annak a maga fejlődési törvényszerűsége, amiből a felnőttek már régen kinőttek. Csak a nevelők, akiknek hivatása ez, ismerik és tudják vezetni.

Demokráciánk új iskolájában, az általános iskolában már jórészt így is tanítanak. Abból indulnak ki, ami a gyermeknek a legtermészetesebb kifejezési módja, az ákom-bákom rajzokból, s úgy vezetnek azt, hogy a teljes értékű embert neveljék fel a jövő társadalmára számára. Értsék meg tehát a szülők, és bízzanak abban, amit az

iskola végez ezen a téren. Támogassák az iskolát azzal, hogy gyermekeiknek otthon, a családban is megadják a fejlődésükhöz a boldog lehetőséget!

A szülői otthon azonban többet is tehet, mint amiről ezúttal írtunk. Többel is támogathatja az iskolát, mint

azzal, hogy a gyermeket otthon szabadon engedi rajzolni, festeni. A szülők valamiképp, közvetve, segíthetnek is gyermekeiknek rajzolgatásukban. Hogy miképpen, erről egy más alkalommal írunk még.

Paál Ákos

Építsünk játszótereket gyermekeinknek!

A londoni olimpián elért példanélküli sikereink a közvélemény érdeklődésének középpontjába helyezték testkultúránkat és a vele kapcsolatos iskolai testnevelést. Önként adódik a kérdés, van-e valami köze a szülői háznak az állandóan fokozódó testkultúrához és ha igen, milyen feladat fakad ebből a szülői közvéleményének szerve, a Szülői Munkaközösségre.

A testnevelés — a gyermeket legközvetlenebbül érő hallatlanul értékes egészségügyi és erkölcsi hatásokon túl — az általános embernevelésnek komoly segítséget nyújt az ifjúság szociális szellemében neveléséhez. Számtalan területen és módon alakítja, neveli az embert. Gazdag lehetőséget nyújt a szociálisan érző, gondolkodó és cselekvő ember kialakítására. E szociális nevelő hatásait a számtalan terület közül leggazdagabban a játék adja. A játékok közül különösen azok értékesek, ahol kollektivitásra van szükség, amelyeknél érzi a gyermek, hogy a közösségnek ő is nélkülözhetetlen, értékes tagja.

A gyermeknek kollektív játéka az iskolában általában csak a testnevelésórán van lehetősége. Ott is csak korlátozottan, mert sportdélutánnal együtt hetenként mindössze négy óra áll rendelkezésére. Szabadidejének legnagyobb részében pedig szintén nélkülözi a játéknak mindazon formáit, amelyekhez nagyobb térre és kisebb-nagyobb tömegre van szüksége, egyszerűen azért, mert nincsen részére játszótér. Következésképp kiszorul az utcára, ahol az őt érő hatások irányíthatatlanok, ellenőrizhetetlenek s bevonul nevelésünkbe az utca, mint rejtett tényező, a tanítványainkra leselkedő ezerarcú pók. Veszélyes hatását gyengíteni, sőt esetleg ki is kapcsolhatnánk, ha a gyermek az utca helyett játszótereken okosan megszervezett felügyelet mellett élne ki játékösztönét. Szoros kapcsolat van tehát a szülői ház és a testnevelés között és ebből a felismerésből az a feladat hárul a Szülői Munkaközösségre, hogy játszótereket építsen.

Ha a játszóterek szempontjából vizsgáljuk fővárosunkat, a múlt gyenge eredményeivel szemben a jövőt biztatónak látjuk. A felszabadulásig mintegy hatvan játszótér 125.000 négyzetméter területén játszott a pesti gyermek. Ne tévesszen meg bennünket a százezres szám, mert ezen a területen a milliós főváros huszonötezer gyermeke fér csak el, ha egy gyermekre igen szűken csak öt négyzetméternyi területet számítunk. A fővárosunkban folyó hadműveletek nagy pusztítást végeztek a játszótereken is. A rongált játszóterek túlnyomó többségét ma már újjáépítették, sőt igen sok új játszótér építettek. Az új létesítmények megépítéséből különösen a gyárak dolgozói vették ki részüket. A kültelki »grundok«-ra, ahol még van szabad hely, lépten-nyomon találkozunk egy-egy lengő-, billenő- vagy körhintával, csúzdával, amelyeken a »srácok« tömege játszik önfeledten. Ha jobban szemügyre vesszük a játszótéri objektumokat, kis fémtáblákon ilyen feliratokat láthatunk szerénykedni: »Ganz-gyár dolgozói a gyermekeknek«, vagy »a MÁVAG a dolgozóért«. Igen, a gyárak dolgozói törlesztik azt az adósságot, amellyel a főváros még a múltból adós maradt gyermekeinknek. Ma már a nevelés központi kérdés és központi kérdés a vele kapcsolatos valamennyi probléma is, így a játszótérek is megindult egy nagyarányú fejlődés. Elindított, kivitelezői a kétkézi dolgozók. Nem véletlen, hogy éppen ők, mert ifjúságukban ők nélkülöztek legjobban a felnőttek segítő kezét. A tervszerű munka érdekében szükséges lenne egy játszótérkataszter készítése, amely tartalmazná a főváros területén levő összes nyilvános játszótér lényeges adatait. Ilyen lényeges adat: nagyság, fekvés, a működési körzet lakosságának, gyermekeinek száma, népsűrűsége. A működési körzet általában időben legfeljebb húsz percet, távol-

ságban 1-5 km-t jelentene. Ezeket a határértékeket a gyermek szempontjából veszélyes közlekedési vonalak módosítanák. További lényeges adatok: befogadóképesség, szerekkel ellátottság, általános állapot, legszükségesebb tennivalók. Ennek a kataszternek legnélkülözhetetlenebb segédeszköze Budapest játszótérképe lenne. Elkészítése nagy meglepetésül fog szolgálni. Mint köztudomású, a főváros zöld övezete, a város tüdeje igen kisméretű, a testhez viszonyítva. Különösen kisméretű ez a tüdő a város belterületén, a legsűrűbben lakott lakónegyedekben, tehát ott, ahol éppen a legnagyobb szükség lenne rá. A belterület gyermeke tehát hátrányos helyzetben van a külterület gyermekével szemben. Ez a felismerés parancsoló szükségként mutatja a Szülői Munkaközösség legközelebbi munkatervét: zöldövezetet és játszótereket kell létesíteni a belterületeken. A háború okozta sebeket legszebben, legnyomatlanabban úgy tudnók begyógyítani, ha a romházakat lebontva, parkokat és játszótereket létesítenénk. Több célt érünk el ezzel egyidőben: javulna a város levegője, széplülne a város külső képe, és játszótereket kapnának gyermekeink.

Felvetődik a kérdés: milyen legyen az ideális játszótér? Olyan, hogy rajta mindenkorú gyermek szórakozást, üdülést, testedzést találjon. Kicsinyek részére lubickoló, homokozó, csúzdák, különböző hinták legyenek a legjellemzőbb játékeszközök. Nagyobbaknál gondoljunk a fiúgyermekben korán kialakuló sportolási vágyra, és biztosítsunk részére gyakorlatra alkalmas területet. Gondolok itt egy olyan szélesszerű egyesített megoldásra, amely az esetleges helyszűke miatt magában foglalná a röp-, zsinór-, kosár- és kisméretű kézilabdapályát is. Ha helyünk van, természetesen felesleges az ilyen nem túlzottan szerencsés megoldás, és ebben az esetben footballpályát is építsünk. Ne feledkezzünk meg az ugrómeder készítéséről sem. Szertorna gyakorlására alkalmas szereket csak ott létesíthetünk, ahol megfelelő testnevelői felügyelet rendszerezhető. Általában alapul a játék- és esetleges tornaszerek felállításánál ez legyen: első a gyermek biztonsága! Mindenre kiterjedő, általános tanácsot adni lehetetlenség, a helyi adottságok döntik el, mit valósíthatunk meg és hogyan.

A főváros játszótéreinél intőző szerve a Fővárosi Kertészet. A felügyeletet a kertészet csőzei látják el. Gondolom, felesleges is hangsúlyozni, mennyire fontos lenne a pedagógusok által történő felügyelet. Természetesen nem úgy, hogy ötvengyék a csőz szerepét, hanem úgy, hogy a nevelés szempontjainak érvényesülését biztosítanák.

Egy-egy játszótér megalkotásánál ne várjunk mindent a fővárostól. Öntevékenyen, társadalmi úton dolgozzunk. Bámulatos eredményeket lehet így elérni. A közelmúltban így létesült a X., Tomcsányi-úti szegénylakótelep mellett egy pompás játszótér, kb. százezer forintos költséggel. A lakótelep iskolája Szülői Munkaközösségének tagjai, élükön Kemény Ferenc fűrdőgéppéssel, felismerték a játszótér szükségességét és szívós, önzetlen munkával felépítették. Ugyanott most uszodát terveznek, és minden valószínűség szerint ez a terv is megvalósul az előbbihez hasonlóan, a Szülői Munkaközösség által.

A játszótérkérdése központi kérdése legyen a Szülői Munkaközösségnek. A helyi adottságokban lássa meg a Szülői Munkaközösség a lehetőségeket, találja meg a módját a játszótérkérdésének hírvételeire és megvalósítására. Hálás, szép szerep és az utca elleni nevelési önvédelmi harc vár a Szülői Munkaközösségre ezen a területen. Ezen túl nagy lépéssel halad előre fővárosunk embernevelése s boldog gyermekkorra lesz mindnyájunk legnagyobb kincsének, a gyermeknek.

Szöllősi Nagy András

Úttörő muzsikuskok

Március 15-én, a centenáris felvonuláson tűntek fel először a pesti utcákon. Amerre mentek, bizony felbomlott a rend, mert mindenki látni akarta az úttörő dobosokat. A »dobzenekar« akkor még csak kéthetes multra tekintett vissza. Kevesen is voltak: vagy tizenketten masíroztak nagy lelkesedéssel, kipirult arccal az úttörő-menet élén.

Május 1-én már nagy zenekar vonult fel és vagy harminc gyerek pergette a dobokat, fújta a furulyát. Ezentúl azután minden ünnepségen, úttörő-felvonuláson résztvevett a zenekar, s szereplései nyomán mind több és több úttörő-pajtás kapott kedvet a muzsikáláshoz.

Ha megnézzük, mi a titka a zenekar sikerének, azt látjuk: a zenekar azért tetszik, mert a kis muzsikuskok játéka őszinte, természetes, gyermekek gyermekhangszereken játszanak. A zenekar hangszerei: kisdobok, hosszú, úgynevezett zsoldosdob, furulya, fémcimbalom, kis réztányér, kis háromszög. Ezek közül a fémcimbalmot mi szerkesztettük. Hangja a celesta hangjához hasonlít. Ennek a kis ötfokú hangszernek lágy csengése szépen vegyül a furulyák hangjával.

A zenekar munkamódszere külön említést érdemel. A pajtások együttesen beszélnek meg a darabok hang-

szerezését. Mivel minden darab közös munkával készül, a kis muzsikuskok olyan bátran, olyan nyugodtan játszanak, mintha öreg, tapasztalt zenészek lennének, nem pedig 7—12 éves gyermekek.

Ez a munkamódszer a Nemzeti Zenede előképző csoportjának munkamódszere, innen kerülnek ki a zenekar tagjai. Az előképző csoportok fő feladata: zeneileg önállóvá tenni a gyermeket, képességeit kifejleszteni, hogy így, megnövekedett készséggel, könnyen birkózzék meg később a hangszer tanulása feladatával. A csoportmunka természetes velejárója, hogy a gyermekek nem egymástól függetlenül dolgoznak, hanem segítenek egymásnak, tanítják egymást. Így volt lehetséges, hogy amikor a zenekart külső erőkkel felduzzasztottuk, az új pajtások hamar beletanultak a mesterségbe és egyenrangú társaként állnak »öreg« muzsikustársaik mellett.

A zenekarnak most kettős célja van, egyrészt: tudását tökéletesítve, jó szereplésekkel méltónak lenni az úttörő névre, másrészt: sok kis pajtásnak kedvet adni a muzsikáláshoz, hogy minden kerületben alakuljon úttörő-zenekar és minden pajtás hozzájusson az olyan sok örömet adó muzsikáláshoz.

Gát József

Mi történik körülöttünk?

Franciaország.

Az Education Infantin c. lap a tanulók művészi neveléséről értekezik.

Svájc.

A Schweizerische Lehrerzeitung a tanulók túlterheléséről ír. A túlterhelés elkerülésére egyes svájci iskolákban hétfőre nem adnak házi feladatot. Így a tanulók legalább vasárnap-szabadok.

Románia.

Amikor a nyugati országokban ilyen csekély jelentőségű részletkérdésekkel foglalkoznak a lapok, ugyanakkor széleskörű tanügyi reformról számolnak be a népi-demokratikus Romániából, ahol a mi általános iskolánkhoz hasonlóan szervezik át az alsófokú iskolát. Ez az iskola 7 osztályos. A VII. osztály elvégzése után a tanulók liceumba, pedagógiai iskolákba vagy szakmai középiskolákba kerülnek. A 12-féle középiskola között ilyenek is szerepelnek: egészségügyi, pénzügyi, testnevelési, leányműszaki, szállítási, tervezési iskolák. Az elméleti ismereteken kívül ezekben az iskolákban egy-egy mesterséget is elsajátítanak, úgy, hogy a középiskola elvégzése után a növendékek azonnal hasznos tényezőivé válnak a termelésnek. Várja őket az államosított ipar, az erdőkitermelés, az állami és szövetkezeti kereskedelem.

Szovjetunió.

A dolgozó fiatalság továbbképzése a Szovjetunióban. A szovjet népoktatás rendszere mindenkinek lehetővé teszi a tanulást, az elemi iskola első osztályától kezdve, az egyetemi diploma elnyeréséig. Csúpán az Orosz Föderatív Köztársaság területén a folyó iskolai évben az új típusú iskolákban több, mint 865 ezer növendék volt.

A munkás és a falusi ifjúság iskoláinak az a feladata, hogy — mint nálunk a dolgozók iskolája — a dolgozó fiataloknak lehetővé tegyék a középiskolai képzés elnyerését. A végzett növendékek ugyanazzal a tudással rendelkeznek, mint a rendes középiskolákban érettségizett ifjak, a végbizonyítvány őket is feljogosítja a felsőbb tanintézetek látogatására.

Az üzemek és gyárak vezetői kötelesek a náluk dolgozó tanulóknak lehetővé tenni az előadások pontos látogatását.

A növendékek élelmiszerpótladagot és rendszeres tanulmányi szabadságot kapnak, hogy tanulmányi beszámolóikra és vizsgáikra elkészülhessenek.

Bátorságra nem a villamoslépcső nevel. A múlt évben különböző szovjet intézmények és szervezetek közösen vették fel a harcot a gyermekbalesetek ellen.

Tavasszal részletes határozatot hozott a moszkvai tanács. A szovjet főváros különböző kerületeinek 16 utcájában betiltatták a forgalmat és ott gyermekjátékszóttereket létesítettek. Az iskolák melletti telkeket el kell keríteni és ugyancsak játékszótterekké alakítani. A kalauzok és vonatkísérők szigorú kötelességévé tették, hogy fokozottan vigyázzanak a gyermekek le- és felszállásánál, s ne engedjék őket a lépcsőn utazni.

A nevelési munkában fontos szerep jut a szakszervezeteknek, a kommunista ifjúsági és úttörőszervezeteknek is. Meg kell értetnünk a gyermekekkel:

— Bátorságra nem a villamoslépcső nevel, hanem a sport: a sízés, a korcsolyázás, az úszás. A villamoslépcső nem hősiesség, hanem a megnyomorodás felé vezető út.

Idegen nyelvek tanulása

Iskoláink ma még nem teljesen maguk állapítják meg, hogy mely idegen élő nyelveket tanítsák.

Sok megkötöttség, kényszerítő körülmény befolyásolja őket döntésükben, így elsősorban az, hogy milyen nyelvet tudnak tanítani az iskolában működő pedagógusok. A jövőben azonban a választás lehetősége mindjobban nő, hiszen az idegen nyelveket tanító nevelők utánpótlását a szükségletnek megfelelően irányítják a tanügyi hatóságok.

Milyen szempontokat vegyen tekintetbe a szülő, amikor idegen nyelvre taníttatja gyermekét?

Régi iskoláink legfontosabb idegen nyelve a német volt. Azzá tette a németnyelvű Ausztriával fennállott

sokszázados kapcsolatunk, különleges földrajzi és politikai helyzetünk a német birodalom térszomszéd-ságában, gazdasági és egyéb kapcsolataink, teljes lezártágunk kelet felé és a szomszédaink iránt szán-dékosan táplált trianoni gyűlölet.

Ma más a helyzet! A magyar demokrácia belső megerősödése megváltoztatta hazánk jelentőségét és viszonyát szomszédainkhoz. Ma szomszéd népeinkkel gyűlölködés és acsarkodás nélkül, jó szomszédi viszonyban élünk, kölcsönösen segítjük egymást s ez irányt szab gyermekeinknek az idegen nyelv megválasztásában is. Ma szomszédaink nyelvének tanulása gyermekeink számára nemcsak az idegen irodalom felé nyit utat, hanem létérdeket is jelent, tehát nemzeti érdek is.

Életkérdés, hogy gyermekeink soraiból minél többben megismerjék azt a nyelvet, amelynek politikai,

gazdasági és művelődési jelentősége szinte belát-hatatlan. A nyelv segítségével megismerkedhetünk szomszédaink életviszonyaival és törekvéseivel. Az USA-ban, Angliában és Franciaországban ezren és ezren tanulják az orosz nyelvet, mert megértették ennek fontosságát. Nálunk, Magyarországon is, fel-nőttek és gyerekek egyaránt tanulnak oroszul.

Az orosz nyelv ismerete feltárja előttünk a többi szláv nyelv alapját és szellemét, így összekapcsol bennünket az északról és délről bennünket körülvevő baráti szomszédainkkal.

A demokráciának egyik fő célja, hogy a legfonto-sabb állásokra a nép széles rétegéből neveljen vezetőket. Ehhez feltétlenül szükséges szomszédaink nyelv-ének ismerete. Az idegen nyelv megválasztásánál ezek a gondolatok vezéreljék a szülőket. K. J.

Lehet-e termelő munka a napközi otthonokban?

Az elmúlt nyáron egyik iskolában a napközis gyermekek kimeszelték a napközi termet, kijavították a fogasokat és hibás polcokat. Hogyan történt ez? Egy szép napon a tanítóbácsi neki-gyűrközött és azt mondta:

»Na fiúk, most nekilátunk és rendbehozzuk a nap-közit. Mész van, lássunk munkához!«

A gyermekek — kültelki »srácok« — egy pillanatig csodálkozva néztek egymásra. A tanítóbácsi már munkához is látott. Fölharsant az »éljen!« — és a gyereksapat nagy lelkesedéssel feküdt neki a munkának.

Egy másik iskola. Kültelki ez is. Ócska deszkákat cipelnek a terembe a fiúk. Egyik sarokban, nagy halomban üres konzervdobozok. Három gép dol-gozik már a műhelyben, régi varrógépmaradvá-nyokból és hasonló roncsokból maguk állították össze. Itt játékok készülnek. Egyik gépnél a kereket vágják, másikonál léceket hasítanak a deszkákból. A vékony léceket összeenyvezik: kész a finom lemez, amelyből lombfűrészszel vágják ki az alakokat. A játékokat iskolai vásáron adják el és a pénz-ből újabb szerszámokat vesznek a műhely számára.

Kell-e magyarázat ehhez a két képhez? Szüksé-s-e felelni olyan ellenvetésekre, mint: »Az iskolá-ban tanulni kell és nem meszelni, meg takarítani!« — vagy: »A gyermekkor a játék és a tanulás ideje, ne szoktassuk rá a gyermekeket, hogy már pénzt akar-janak keresni!«

Aki ezt mondja, nem ismeri a gyermekeket, s nem érzi a munkának azt a magával ragadó len-dületét, amely ma az egész országot betölti. Igen: a gyermekek szeretnek dolgozni, alkotni. Valami ősi és ellenállhatatlan vágy él bennük, hogy létre-hozzanak, teremtsenek szüntelenül. A fiúk: fűrnak, faragnak, gépeket, repülőket gyártanak. A kis-lányok: babaruhát, babaszobát, kézimunkát készí-tenek fáradhatatlanul. Ezt az ősi, velükszületett munkaösztönt ragadta meg az a két kitűnő tanító, akiknek munkáját lártuk. Igen: a gyer-mekek dolgozzanak, termeljenek a napközi ottho-nokban!

Termeljenek saját gyönyörűségükre és iskolájuk gazdagítására. Szokjanak hozzá, hogy nem másoktól kell segítséget várnunk, hanem körül kell nézni magunk körül, meglátni az eldobott holmik között, a romok között a kincset: az anyagot, amelyből valamit lehet készíteni. Valamit: szépet és újat — a semmiből, az elhajított lombból. Nincsen ennél nagyobb öröm. És nincsen ennél hasznosabb, nincsen, ami inkább nevelné öntudatra, ügyességre gyermekeinket. Nem nevelői prédikációkkal és szép szavakkal, hanem ezzel a tevékeny, alkotó munkával nevelhetjük öntudatos emberré őket. Ez a teremtő munkaszellem alakítja ki az igazi jó gyermek-közösséget és egyben bekapcsolja a gyermekeket is az ország lázas újjáépítő és termelő munkájának nagy folyamába. Fonó Ernőné

Segítünk a szüretelőknek!

A Hernád-utca 3. számú általános leányiskola faluujságáról

Ilyenkor ősszel szerte az országban a parasztság nagy fáradtsággal gyűjti össze a télire valót. Mi is résztakarunk venni ebben a nagy munkában, a szüretelésben.

Szüretelni megyünk a mátrai állami szőlőgazdaságba. Boldogok és büszkék vagyunk, hogy a hazánk-ban levő sok iskola közül minket hívtak meg. Ez számunkra nagy kitüntetés.

Izgatottan várjuk a pillanatot, amikor majd elvegyülünk a vidám szüretelők tömegében. Közülünk még kevés diák élvezte ezt a vidám szórakozást. Azért, hogy ne csak mi szórakozzunk, egy kis műsorral fogjuk gyönyörködtetni a szüretelőket.

Boldogan végezzük ennek a kirándulásnak az előkészületeit és reméljük, hogy nekünk is kedves és emlékezetes napokban lesz részünk.

Budapesti, 1948 szeptember 24.

Kántor Éva
VIII. a.

Mindennapi gondjaink

Az iskolai év kezdetével járó problémák szeptemberben megoldódtak. Lassan becsukódnak az osztályok ablakai, s mind fontosabbá válik az iskola belső berendezéséről való gondoskodás.

1. Minél kevesebb a napsugár, annál fontosabb a világos, tiszta, fényt visszaverő fal. Ahol még van rendbehozásra szoruló osztály, folyosó, forduljunk sürgősen segítségért a »Dolgozók az Iskolákért« akció kerületi vezetőségéhez. Az osztályok díszítéséről sem szabad megfedkezünk, csak vigyázzunk, ne legyen a díszítés túlságosan sok és legyen rendszer benne. Minden osztály díszítése segítse külső kifejezéssel is a szellemi célkitűzéseket. Legyen virág az osztályteremben, díszítse virág a folyosót. Gondozzák a tanulók a virágokat, rendezzék ők a díszítést. Ha a népe az iskola, legyen a *gyermeké az osztály!*

2. Az iskola életében igen fontos szerepe van a *napközi otthonnak*.

a) Kinek kell napközibe járni? Annak, akinek édesanyja dolgozni jár, és tanítás után hazatérő gyermekét ellátni nem tudja. A korán reggel munkába induló és este 6 óra után is elfoglalt édesanyja gondján a *tömbnapközi fog enyhíteni*.

Napközibe kell azonban küldeni nemcsak a dolgozó édesanya gyermekét, hanem a társalan, unatkozó vagy otthon túlságosan csendes, jó gyermeket is. Egy tanítványom az órákon »nem fért a bőrébe«, szünetben a folyosó réme volt, pedig otthon hangját sem hallották. Beadtuk a napközibe, ott volt alkalma társaival játszani, s így tudott az iskolában is dolgozni, figyelni.

b) Ki gondolná, hogy szigorú beosztás szerint élnek a napköziben, csak hogy a *napközi órarendjében* más tárgyak szerepelnek, mint a tanításnál, pl.: mosakodás, ebédelés, pihenés, tanulás, ének és játék, kézimunka, műhelymunka, ruhajavítás, foltozás, felolvasás stb.

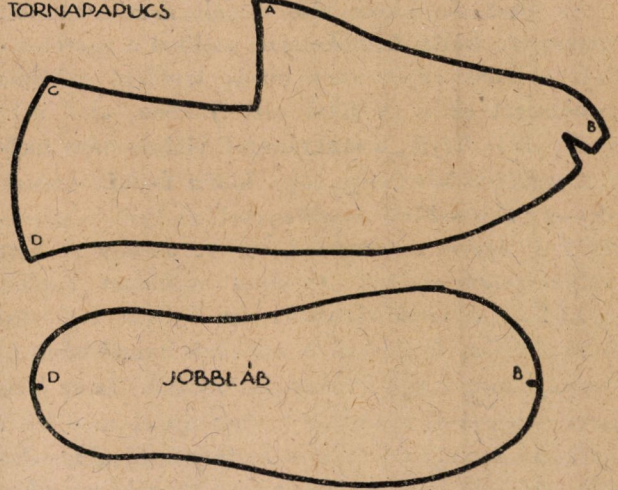
c) Ez a beosztás természetesen hozza magával a napközi otthon sajátos *berendezésének* szükségességét. Napközibe iskolapad nem való, ott legyen lehetőleg minden négy-négy gyermek számára munkaasztal székekkel, legyen szekrénye minden gyermeknek és legyen egy igazán otthonos, kedves kis sarok bizalmas beszélgetések, egy-egy elcsendesedő gyermek számára. Ezt a sarkot díszítse, »becézzék« a napközi nagy családja.

Pihenés! 10 éven aluli gyermek számára feltétlenül szükséges a munka és ebéd után egy kis pihenés. Benyitottam, egy — sajnálatosképpen osztályban, padokkal felszerelt — napközibe. A nagyobb leányok kedvesen intettek, hogy ne zavarjam meg a kicsik pihenőjét, akik bizony a padokon »hunytak«. Heverőt, pihenőhelyet a napközibe! Puhafadéskákba könnyen összeállíthatók, csak kis vékony matrac kell rá.

Tornapapucs készítése. 28-as cipő mérete: a talp hossza 18 cm, legnagyobb szélessége 7 cm (6 éves gyermek számára). — Hozzávaló anyag: felsőrésznek: vékonyabb minőségű file, erősebb szövet, vászon vagy flanel; talpnak: vastagabb minőségű file vagy a fentebb felsorolt anyagok többszörösen egymásra fektetve. — Hogyan készítjük el? A felsőrészből két teljesen egyforma darabot kell kiszabni. Ha a felhasznált anyag jobb- és balfele különböző, vigyázni kell, hogy az egyforma mintájú részeket *egymásra borítva* szabjuk, mert ellenkező esetben a középvarrástól jobbra és balra a felsőrész különböző mintájú lesz. A kiszabott két felsőrészdarabot pontosan egymásra fektetve — az A) és B) pontok között — az anyag jobboldalán végigvarrjuk, úgyisint az C) és D) pontok közötti részt is. Utána a varrásokra (amelyek a papucs jobbfelén vannak!) erősítésül és takarásul színes köpperszalagot vagy csíkra

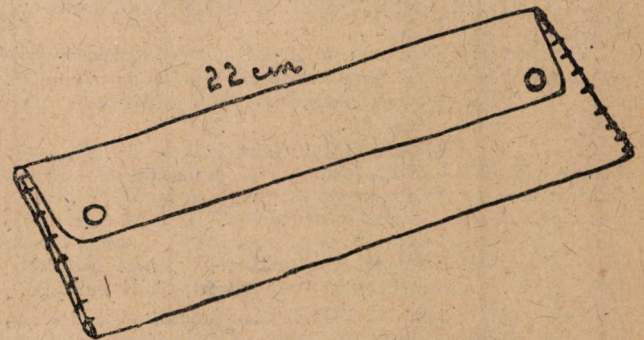
vágott színes vászonanyagot varrunk, utána a bokánál levő kivágást körül szalagba befoglaljuk. A kiszabott talpat a felsőrészhez hurokkötéssel illesztjük hozzá, utána a talp szélét körül a szalagba befoglaljuk. Ha a felsőrész spárge vagy hánctalpra erősítjük fel, az elkészített felsőrész alsó szélét előre szalagba befoglaljuk körül, és

TORNAPAPUCS

úgy erősítjük fel a talpat, mint a ráman varrott cipőket szokás. A talp felerősítésénél mindkét esetben vigyázni kell, hogy a papucsszára a jel szerint bevágásnak megfelelően az anyagot kissé betartsuk, és a felerősítésnél a felsőrész B) és D) pontja a talp B) és D) pontjával összeessék.

Tolltartó. A Corvin-áruház kirakatában 7-20 Ft-os árcédula van a szép, fehér fából készült tolltartón. Nem is olyan sok! Igen ám, de ahol 3 gyermek jár iskolába? Ott már 21 forintnál is többet tesz ki a három tolltartó. És hol van még a többi: iskolatáska, írószerek, füzetek. Pedig nagyon kell a gyermeknek a tolltartó, mert különben szétszórja, elveszíti a drága ceruzákat, radírt. —

Nagyon egyszerűen készíthetünk tolltartót vastagabb posztó-, vagy viaszosvászon-maradékból a következőképpen: 22 cm hosszúságú, 14 cm szélességű négyszöget szabunk a maradékanyagból. Ha nincsen ekkora maradékunk, két különböző színű, nagyságú darabot varrunk össze. Ezt a négyszöget felébe hajtjuk, keskeny oldalain pelenkaöltéssel összevarrjuk, hosszú oldalán villámzárral tartjuk össze. Ha a zárra sem akarunk pénzt költeni, a szélességhez még 3 cm-t hozzászabunk, sejt a darabot — mint levélborítékot — visszahajtjuk. Két gombbal, patentkapoccsal zárjuk. Pár fillérért a cipész is tesz rá kapesot.

S. É.

LEVELESLÁDA

★

»Lányom gyenge tanuló, bukásra áll az általános iskola V. osztályában. Dolgozó özvegyasszony vagyok, nem érek rá tanítani őt, nem is értek hozzá. Pénzem meg nincsen arra, hogy taníttassam. Miért nem foglalkoznak a tanárnők az ilyen gyerekekkel külön?»

Az általános iskola alsó osztályaiban a tanítók csakugyan külön foglalkoznak azokkal a gyerekekkel, akiknek egyik vagy másik tantárgy különös nehézséget okoz. A felső osztályokban, ahol már szaktanítás folyik, a szaktanárok időbeosztása mellett nemigen lehetséges, hogy külön foglalkozzanak egy-egy nehezebben tanuló gyerekekkel. Pedig a gyerekeknek éppen az átmenet, az V. osztály szokott nehézségeket okozni. Azonban segítséget kaphat a kislány a napközi otthonban. Tessék bejáratni a napközibe, felkeresni a napközis tanító nénit és beszélje meg vele a kislány nehézségeit. Ha ez nem lenne elégséges a kislány haladásához, meg lehet próbálni, hogy jobban tanuló osztálytársaival tanuló-csoportot alakítsanak. Sok »rossz tanuló« gyereket segített át az ilyen csoportmunka a nehézségeken.

HÍREK

★

Nagy lendülettel indult meg a munka a Szülői Munkaközösségekben

Az V. kerületben a szülők megszervezték az iskolai beiratások során a Szülői Munkaközösség inspekciját. Minden iskolában ők fogadták, útbaigazították a beiratkozásra érkező szülőket, megismertették velük a Szülői Munkaközösség célkitűzéseit és munkáját.

Valamennyi kerületben a szülők már megválasztották a kerületi vezetőséget és elkészítették az évi munkatervet. Ennek a munkatervnek keretében több kerületben megindítják a Szülők Iskoláját.

A XIV., Hungária-krt 170. sz. fiúiskolában a Szülői Munkaközösség elvállalta a felügyeletet az iskola udvarán létesítendő játszótéren. Elhatározták azt is, hogy a jövőben közösen ellenőrzik az ifjúság utcai viselkedését. Ugyanitt megszervezik a szülők a csoportos tanulást, úgy, hogy a jobban tanuló gyermekek szülői lakásukon fogadják 4—5 gyengébb tanulót, akik ott felügyelet mellett, közösen készíthetik el leckéjüket.

Szülők könyvtára. A Szülők Lapja kiadásában igen olcsó, népszerű könyvsorozatot indítunk. Ez a könyvsorozat a család- és gyermekegészségügy, a családi nevelés és az iskolai nevelés terén felmerülő nehézségekről, valamint ezek megoldásáról fogja a szülőket tájékoztatni.

Szülők ügyeleti szolgálata. Az V. kerületben megalakult a Szülői Munkaközösség kerületi vezetősége. A vezetőség az iskolai beiratásoknál ügyeletet tartott s a beiratáson megjelent szülőket ügyes-bajos dolgaikban felvilágosításokkal látta el.

Az általános iskolák szociális munkája. A főváros polgármestere elrendelte, hogy az általános iskolák tanulóit fokozottabb szociális gondozásban részesítsék. Az elmúlt iskolai évben 119 gondozó végezte a munkát. Az idén 20 új gondozót vettek fel.

A beírások eredménye. A fővárosi községi iskolákba 88.027 tanuló iratkozott be, mégpedig általános iskolába 66.000, gimnáziumba 2714, ipari leányiskolába 707, mezőgazd. középiskolába 484, kereskedelmi középiskolába 4631, kereskedelmi szakiskolába 588, kereskedőiskolába 481, iparosiskolába 11.624, iparrajziskolába 422, felsőzeneiskolába 280, gyógypedagógiai intézetbe 96 tanuló. A tanulók száma 25.470-nel nagyobb, mint tavaly volt. Még további 5—10%-os létszámemelkedéssel kell számolnunk.

Iskolák újjáépítése. A Magyar Dolgozók Pártja VII. ker. szervezte a »Dolgozók az Iskolákért« mozgalom keretében a VII. ker. iskolák között 22.000 forintot osztott szét. A pénzzel az iskolák igazgatói szabadon rendelkeznek, de csakis az újjáépítés céljára használhatják fel. A főváros a II., Surányi-u. 1. sz. a. iskolaépületet 490.000, a XI., Bocskai-út 47—49. sz. iskolaépületet 300.000, a XII., Márvány-u. iskolaépületet pedig 325.000 forintos költséggel rendbehozatja. Az iskolák bútorainak javítására a közoktatási ügyosztály 40.000 forintos póthitelt kapott.

Új osztályzatok az iskolában. Szülők és tanulók egyaránt örömmel és meglelégedéssel fogadják az új osztályozási rendszert. Mennyi elégedetlenség, könny és — valljuk be őszintén — igazságtalanság forrása volt a régi, elavult 4-jegyű osztályzat! A legjobb akaratú tanító sem tudott igazságosan ítélni 4 jegy keretében 30—40 különböző tehetségű és felkészültségű tanuló között. Igaz, hogy ehhez még a 7 jegy is kevés, de mégis jobban meg tudjuk majd közelíteni a helyes és igazságos osztályozást. Külön ki kell emelnünk az új osztályozásnak azt a vonását, hogy tekintetbe veszi a tanulók magatartását az iskolai közösségben. Végre megszűnik az önző »stréberség«, és igazán »jó tanuló« csak az lehet, aki a közösségnek is hasznavehető, építő tagja.

Ifj. színielőadások. A főváros tanügyi vezetősége az ifj. színielőadások keretét az idén kiszélesíti. A tanulók nemcsak a Nemzeti Színház, hanem a magánszínházak és az Opera műsoradályait is megtekinthetik. Az általános iskolák alsó négy osztályainak tanulói részére a Mesebarlang c. báb-színházban külön előadásokat rendeznek, azonkívül a tanulók cirkusz-előadásokat is megtekinthetnek.

Ki lehet úttörő-vasutas? Úttörő-vasutas lehet minden úttörő, aki 12. életévét betöltötte, de 14. életévét még nem érte el és az iskolában legalább járendű tanuló. A jelentkezéseket írásban lehet beküldeni a Szülők Lapja szerkesztőségének, vagy pedig közvetlenül az Úttörő-vasút üzemvezetőségének (Széchenyi-hegy). A jelentkezőket kerületenként képezik ki tanfolyamokon.

Úttörő csapatok támogatása. A főváros vezetősége a községi általános iskolákban működő úttörő csapatok támogatásáról még az eddiginél is fokozottabb mértékben kíván gondoskodni. Erre a célra a közoktatási ügyosztály a következő költségvetési évben 600.000 forintot kíván felhasználni.

Az úttörő-vasút üzemideje okt. 4-től, az őszi menetrend kiadásának napjától megrövidül. Ritkábban kerül sor a gyermekeknek szolgálatba való beosztására is, s gondoskodás történik meleg szolgálati ruhákkal való ellátásukról.

Az úszásoktatás okt. 1-én kezdődik és december 15-ig tart. 45 fővárosi iskola 1300 tanulója részesül ingyenes oktatásban.

Főszerkesztő és felelős kiadó:

Dr. Szoboszlai Ferenc

Felelős szerkesztő:

Havvai Károly

Szerkesztőbizottság:

Barcza Gedeon, Bartos Mihály, Cserhádi Ferenc, Fonó Ernőné, Kovács József, Lenkei Kálmánné, Molnár Vilmos és a Munkaközösség külső tagjai.

A lap megjelenik — július és augusztus kivételével — minden hónap 1. napján.

A szerkesztőség hivatalos órái: minden szerdán 10—12 óráig, Központi városháza, II. em. 225/12. szám alatt.

Kéziratokat nem adunk vissza s nem őrzünk meg.

A lap előfizetési díja félévre 3, egészévre 6 Ft.

Előfizetni az egyes iskolák igazgatóinál lehet.

Székesfővárosi házinyomda, Budapest, IV., Közp. városháza — 113832
Felelős vezető: dr. Mihalik Gusztáv